

NAGRADA DOBAR PRIMER NOVOG OPTIMIZMA

u 2016. godini

Rodoljub Šabić

Saša Janković

NOVI **Danas** OPTIMIZAM

www.novioptimizam.rs

NEPOTKUPPLJIVI BRANE POZIV

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Rodoljub Šabić i zaštitnik građana Saša Janković, dobitnici dvanaeste nagrade *Dobar primer Novog optimizma*, pokazali su kako snažne i nepotkupljive ličnosti mogu da odbrane poziv i podignu dostojanstvo institucije na čijem su čelu.

SAŠA JANKOVIĆ, kao prvi zaštitnik građana, preuzeo je jednu od najvažnijih i najtežih društvenih obaveza da brani sve one kojima su ugrožena ljudska prava i građansko dostojanstvo. Uprkos bahatosti nosilaca javnih funkcija i institucija koje predstavljaju, on brani i uspostavlja vladavinu prava koja je u velikoj

**dobar
primer
novog
optimizma**

krizi. Čini to bez uzmarka, uporno, dosledno i odgovorno. Braneći vladavinu prava i slobodu građanina, Janković se predstavio kao uzorni kritičar našeg političkog i pravnog sistema. Samim tim što je obavezivao državne organe i institucije da se pridržavaju ustava i zakona naišao je na žestoke otpore i opstrukciju.

Angažman Saše Jankovića pokazuje koliko su u kontrolnim telima neophodni obrazovani, kompetentni i nepotkupljivi graditelji pravne države. U tom smislu, već sada je prepoznatljiv njegov veliki doprinos u izgradnji pravne države i uspostavljanju vladavine prava. Suočen sa beskrupuloznom tehnologijom vlasti i pravnim neredom u institucijama, Janković im ne popušta jer ne želi da izneveri ni svoju ličnost ni instituciju koju predstavlja.

Dvanaestogodišnjak

Pokret Novi optimizam već dvanaest godina dodeljuje nagradu *Dobar primer Novog optimizma* osobama ili organizacijama koje se svojim delovanjem i zalaganjima bore za vrednosti koje su jasno izražene u *Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima* i *Proglasu Novog optimizma*, te svojom inicijativom daju dobar primer zajednici i društvu.

Nagrada se svake godine dodeljuje 10. decembra, na *Međunarodni dan ljudskih prava*. Među dosadašnjim dobitnicima nagrade su Mirjana Karanović, ekipa serije *Državni posao*, rege sastav *Del Arno Band*, Dragan Todorović, Mirko Đorđević i Ivan Ivanji.

RODOLJUB ŠABIĆ, kao prvi poverenik za informisanje od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, pokazao je visoke standarde profesionalnosti i odgovornosti u obavljanju poverene mu dužnosti. Bez kompromisa je prema svim onim koji izbegavaju da javno saopšte informacije od javnog značaja koje službeno poseduju, u koje javnost ima pravo na uvid. Pri tom je pokazao kako se uspostavlja mere, standardi i principi pravičnog funkcionisanja institucije na čijem je čelu. Šabić se svakodnevno suprotstavlja svim vidovima protivustavne uzurpacije, neodgovornostima, monopolima i kriminalu u kome su glavni mentori, pokrovitelji i saučesnici državni organi. Profesionalna posvećenost, pravna i moralna kultura u temeljima su njegove značajne misije bez kojih se ne bi mogli zamisliti civilni oblici postojanja pravne države.

MARIJA ĐAKIĆ: OPTIMIZAM JE STAV

Moj prvi susret sa *Novim optimizmom* i Gutom desio se u pozorišnom klubu *Zeleno zvono*. Bila sam učesnica u projektu koji je Pokret ostvarivao u saradnji sa *Grupom 484*. U pitanju je bio niz razgovora i predavanja o književnosti i kulturi namenjenih srednjoškolicima u nameri da razviju veštine čitanja, razumevanja, tumačenja i kritičkog preispitivanja kako književnosti, tako i popularne kulture. U *Proglasu Novog optimizma* stoji da Pokret okuplja umetnike, naučnike, preduzetnike, pronalazače i druge izuzetne pojedince, sa ciljem da ih kao dobar primer predstavi najširoj javnosti. *Zeleno Zvono*, kao matična kuća *Novog optimizma*, od svog nastanka bilo je sedište slobode

mišljenja, izražavanja i delanja, tu se okupljali pojedinci koji su verovali da zajedničkim aktivizmom društvu može da se pošalje poruka koja će izazvati

promenu. Ukoliko suštinu tog pojedinačnog projekta, čiji sam bila deo, prenesemo najširu sliku, uvidećemo da je *Novi optimizam* kroz svoje postojanje

davao taj *novi pogled* na stvarnost. Osvetljujući one koji se svojim delanjem bore protiv apatije, pasivizma, nepravde svih vrsta, Pokret nudi jedan kritički osvrt na svet i društvo oko nas i poziva na akciju. Taj poziv sam osetila i ja i priključila sam se optimistima nakon prinudne selidbe Pokreta.

Nakon što je *Zeleno zvono* prisilno zatvoreno Guta se premešta u Beograd, gde je utočište pronašao na adresi *Medija centra*, što je odlična pozicija da se uvidi značaj Pokreta koji nije samo lokalni, već i regionalni. Za kratko vreme od samo mesec dana nastavili smo da širim pozitivnu priču koja je živeća u *Zelenom zvono*.

DAKIĆ: OPTIMIZAM JE STAV

Nastavak sa I strane

Prvo što je usledilo bila je Skupština Novog optimizma na kojoj su se okupili svi oni koji su se tokom dvanaest godina postojanja Pokreta osećali kao njegov deo, odnosno, prijatelji, saradnici, učesnici u projektima, koncertima, izložbama, tribinama, promocijama knjiga, filmova. Tada su i jednoglasno izglasali laureati nagrade Dobar primer Novog optimizma, zaštitnik građana Saša Janković i poverenik za informacije od javnog značaja Republike Srbije Rodoljub Šabić.

Na Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma, 9. novembra, usledila je tribina Duh palanke i fašizacija društva, kojoj su osnovne teme fašizacija društva, kultura pamćenja, revizija istorije, sećanje na Holokaust, obrazovanje, zaborav. Učesnici su bili Branka Prpa, Marinika Tepić, Teofil Pančić i Ivan Milenković. Ovaj tribinski program pokrenut je 2012. na godišnjicu obeležavanja smrti Radomira Konstantinovića, i tradicija njegovog održavanja nastaviće se i u narednim godinama.

Autorka je koordinatorka programa Novog optimizma

NA NOVOJ ADRESI

Pokret *Novi optimizam* nastao je iz višegodišnjih aktivnosti ljudi okupljenih oko zrenjaninskog *Zelenog zvona*, pozorišnog kluba i svojevrsnog nezavisnog kulturnog centra (1991–2016). Kao zvanična organizacija, Pokret *Novi optimizam* deluje od 2004. na teritoriji Vojvodine, Srbije i regiona. Nepozeljan u Zrenjaninu, Pokret se seli na novu adresu u Beogradu, Terazje 3/1, gde nastavlja svoje aktivnosti iz *Medija centra*. U *Proglasu Novog optimizma* jasno je istaknuto da *Novi optimizam* okuplja umetnike, intelektualce, naučnike, preduzetnike, pronalazače i druge izuzetne pojedince, sa ciljem da ih kao dobar primer predstavi najširoj javnosti.

OBRAZLOŽENJE NAGRADE ZA NOVINARE JUČE U BEOGRADSKOM MEDIJA CENTRU:

Branislav Trifunović, glumac, voditelj programa

Ivan Ivanji, književnik i prevodilac, prošlogodišnji laureat

Rodoljub Šabić, poverenik za informacije od javnog značaja Republike Srbije, laureat

Saša Janković, zaštitnik građana Republike Srbije, laureat

Ratko Božović, sociolog, pisac obrazloženja nagrade

Branislav Grubački Guta, osnivač Pokreta

Foto: Miroslav Dragojević

Foto: Stanislav Milojković

SLOBODAN BELJANSKI: UZVODNO KA IZVORU

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava i dodele nagrade Novog optimizma Saši Jankoviću i Rodoljubu Šabiću

Zlatni jubilej Međunarodnog dana ljudskih prava prilika je da se upitamo da li je era tih prava na izmaku? Da li će pravo na slobodu izražavanja, privatnost, poverljivost i pravnu sigurnost ustuknuti pred sve proizvoljnije primenjivanim i tehnički savršenijim oblicima nadzora, pred sve manjom voljom za nadzorom nad tim nadzorom i sve manjom mogućnošću njegovog otkrivanja i obuzdavanja?

Slobode i prava čoveka su normativna grada ljudskog dostojanstva. Moderno pozitivno pravo, možda po prvi put, stavilo se u službu jedne čiste pravne vrednosti. Već duže vreme, međutim, ta prava podređuju se drugim praktičnim interesima. Nije nikakva novost da ih potiskuju stvarna ili fingirana briga za bezbednost, očuvanje životne sredine i neuzdrživo kapitala i fiskalne gladi državnog aparata. Ali nije novost ni činjenica da ih, pod tim izgovorom, ili bez ikakvog prihvatljivog izgovora, neprekidno podriva politička vlast. Svaka vlast teži ka tome da kontrolu učini nepotrebnom ili da je izoluje. Izolovače je bojkotom, pokušajem kompromitacije ili optužbama da prekoračuje ovlašćenja, da je politički instrumentalizovana, ili da radi za tuđe interese. Otvoreno ili prikriveno, takva vlast, po pravilu autoritarna, smatra ih za svoj opstanak konkurentnim, remetičkim ili subverzivnim. Teško je, dakle, izbeći zaključak da su učinci osvajanja i održavanja autoritarne vlasti u obrtnosti srazmerna su uvažavanjem ljudskog dostojanstva.

Otuda i pojava da je obeležavanje dana ljudskih prava uglavnom suplement njihove nedostiznosti. Na ovaj dan obično se setimo prava koja nam nedostaju. Kao da im držimo pomen. Slobode i prava čoveka srazmerna su uspešnosti našeg suprotstavljanja aspiracijama vlasti da ih potre. Ne bi ih ni bilo da suverenu nisu smetala. Izborna su uz velike žrtve, u mnogim društvima rođena su neželjena, a njihovom trpljenju od onih kojima bi bez njih bilo lakše često je mučna hipokrija.

Ljudska prava, nažalost, nisu zajednički interes. Oni koji bi trebalo da ih garantuju radije bi ih redukovali. Oni kojima su namenjena libe se da za njima posežu. Bilo zbog toga što nisu naučeni da su im potrebna, bilo zbog toga što im se čini da bi ih trud bio uzaludan, ili zbog straha da bi svaki prigovornio nosio opasnost gesta neloyalnosti. Ljudska prava nedostaju gde god se insistiranje na njima ili osporavanje da ih ima, smatra ravnim pobuni i aktu neprijateljstva.

O pravu da se zna i da se javno kaže, o pravu na jednakost pred zakonom i na pravnu sigurnost u *Levijatanu* javne uprave uspešno su se kod nas starali, ili nastojali da se staraju u granicama svojih mogućnosti, *Zaštitnik građana i Poverenik za informacije*.

Opravdanost dodeljivanja nagrade *Novog optimizma* Saši Jankoviću i Rodoljubu Šabiću ne može se dovesti u pitanje. Ipak, obično se jedno pitanje nameće: Da li je na civilnom društvu da nagrađuje one koji državi posao rade kako treba?

Da, kad je mera valjanosti tog rada kontrola državne moći i otpor sa kojim se ta kontrola suočava. U društvu u kome rukovodeći princip nije zakonitost već politički oportunitizam, u kome se reputacija stiče dodvoravanjem i doctrtavanjem lažne slike o prosperitetu, a ne nezavisnim stavom i iznošenjem istine, u kome se spletkama i ruženjem, a ne argumentima uklanjaju nepokolebljivi kritičari, u kome i nepobitne činjenice mogu biti deformisane, učinjene fluidnim i opovrgljivim, najzad u kome se karijere grade ne uz pomoć znanja i sposobnosti, već zahvaljujući pripadnosti ili priklanjanju partijama na vlasti, zahvaljujući povlađivanju samovolji, ponižavanju odozgo i samoponižavanju – raditi posao kako treba, tj. raditi ga stručno, objektivno, savesno i jednako prema svima, postaje pojava retka i hrabra, postaje rizik koji iziskuje žrtvu, postaje egzistencijalna avantura u kojoj se neprekidno stavlja na kocku sopstvena sigurnost i moralna reputacija.

Dodatni paradoks je u tome što upravo gospoda Janković i Šabić, iako ih mnogi spotiču, a prema potrebi omalovažavaju i ruže, spadaju u retke koji daju veliki doprinos približavanju Srbije Evropskoj uniji i jednan su od razloga da naša država ipak dobija prelazne ocene. Tako silom prilika funkcionise mehanizam vlasti koji se održava uprkos postupcima koji bi trebalo da ga diskvalifikuju. Teško je izbeći zaključak da se naša država primiče Evropi uz pomoć onih koje nezaluzeno nipodaštava i guši, ili čak naziva neprijateljima: za pomoć kritičara, ostataka slobodne štampare, demokratski orijentisanog dela nevladinog sektora, i par začećenih, neželjenih ali

sticajem okolnosti zadržanih nezavisnih organa. Na sceni je svojevrsni politički mazohizam: naslađivati se na šteti koja se nanosi takvima kojima bi se mogli ponositi, a od nesumnjive su nam koristi.

Sredinom 16. veka francuski pisac i političar, Etjen de la Boesi, ukazao je na tri uzroka dobrovoljnog ropstva: naviku, lukavstvo tirana da zaglupljuje podanike i želju velikog broja podanika, po pravilu najgorih, da se vežu za tiraninovu užu i tako i sami prigrabe deo njegovog plena. Kasnije će američki sudija Vilijam Duglas primetiti da čak i u SAD pojedinci imaju sve manje i raspoloživih sredstava za bilo kakvu sremktivnu pravnu pomoć protiv onih koji poseduju vlast i moć. Mada je takvo gledišće smatrao pomalo preteranim, poznati političko-pravni filozof Karl Fridrih, nije osporavao temeljni stav da se ozbiljna pravda može razviti i zbog ignorancije i indiferentnosti neprivilogovanih, zbog čega „tihu lišavanje kroz ignorisanje i izobilježavanje“ odozgo prolazi uglavnom nezapaženo.

Drugu sretinju predstavlja takozvana skrivena vlada. Još je Tacit ukazao na tajni princip samovlašća, kasnije nazvan *arcana dominationis* ili tajanstvo kojim se ne čuva država nego gola vlast. Skrivenom vladom Norberto Bobio je nazivao svu razarajuću aktivnost političkih snaga koje deluju pod okriljem tajne policije i uz povezanost sa njom.

Zasluga Jankovića i Šabića nije samo u tome što su, predano i mukotrpno, uzvodno (jer samo uzvodno se može stići do izvora) vukli teret svoje odgovornosti, nego i u tome što su neupućenim ili postalim građanima širili vidike, i svojim primerom hrbrili ih da ne odustaju od borbe za prava koja im pripadaju.

Solonu se pripisuje zakoni po kome su se u doba krize neutralni smatrao besčasnim. Tumačen je kao izraz želje da niko ne ostane nemanar prema opštem dobru, da svako treba da izabere stvar za koju smatra da je bolja i čestitija, da deli opasnost i pomaže, umesto da u sigurnosti čeka onog ko će nadjačati. Sredinom 17. veka, u čuvenom govoru o slobodi štampare, Milton je napao bojažljivu i od sveta odeljenu osobinu ljudi koji, bez nadahnuća i iskušanja, nikad nisu učinili ispad da bi se suočili sa svojim dušmanima, već su se povlačili iz trke. Mi na ovaj svet, dodao je, ne donosimo nečujnost, već pre prijavštinu. Ono što nas čisti jeste naš sud i naš izbor.

Eto kako i veoma stari uzori, baš kao i dobitnici ovog značajnog priznanja, mogu biti lozinke novog optimizma. Iznesimo naš sud! Učinimo ispad i izbor! Ne prepuštajmo se tlačenju i obmani! Tražimo svoja prava! Nemojmo čutati!

NOVI OPTIMIZAM DANAS

Branislav Grubački Guta

Nakon ovogodišnjeg prinudnog zatvaranja *Zelenog zvona*, kao uporišta i sigurne zone za ideje inicijative *Novog optimizma*, organizacija prihvata izazov vremena, i svoje delovanje nastavlja sa nove, beogradske adrese. Branko Gligorić, direktor *Medija centra*, i ljudi u njemu, pružili su utočište kako meni tako i Pokretu. *Novi optimizam* neće svoje aktivnosti ograničiti na Beograd već će iskoristiti pun potencijal daljeg širenja mreže aktivnosti iz centra Srbije kako po manjim mestima Republike tako i po regionu.

Pokret *Novi optimizam* i ubuduće će raditi u skladu s uverenjem da je *Novi početak* potreban našem društvu. Neophodna nam je i *Nova solidarnost*, koja podrazumeva iskrenu brigu i saosećanje, otvorenost i pažljivo slušanje drugog, kao i jačanje veza među ljudima i organizacijama koji, umreženi, nastavljaju da brane slobodu i ljudska prava. Da citiram pokojnog Mirka Đorđevića, doživotnog potpredsednika Pokreta: „Optimisti su uvek u manjini ali to ne znači da su gubitnici“. Optimizam je jedna veoma ozbiljna izjava, bitan stav koji se bavi proizvodnjom vrednosti koje treba da budu javna stvar. Biti optimista danas može biti i pesimistično, vidimo da je sve relativizovano. Zato *Novi optimizam* nastavlja da se bori za jedan novi diskurs gde su novi optimisti ljudi koji zagovaraju pravo na različitost, javno se suprotstavljaju ksenofobiji, provincijalizmu i *ideologiji prosečnosti*, podstiču kritičko mišljenje i njegovo javno ispoljavanje. Pozivamo sve da sa nama grade *Novu solidarnost* i da nam pruže podršku u ostvarivanju ciljeva *Novog optimizma*

Izjava data za objavu učešća na konferenciji – The Economist – Svet u 2017, koja će biti održana u organizaciji Color Press Group u četvrtak, 15. decembra, u Domu Narodne skupštine Republike Srbije

Foto: Miroslav Dragojević

IVAN IVANJI: OVOGODIŠNJI LAUREATI VERUJU DA DOBRO MORA POBEDITI

Prošlogodišnja odluka da me proglase *dobrim primerom novog optimizma* začudila me, iznenadila i veoma obradovala. Začudila me što sebe zapravo nikad ne bih nazvao optimistom, jer ne verujem u onaj *optimizam*, u *najbolje* što bi moglo da se dogodi. Začudilo me što me se mladi ljudi sećaju, ja sam ostao prilično usamljen, jednim delom što su mi najbolji prijatelji umrli, drugom delom što nikad i nisam bio naročito društven, a pogotovo nisam bio kafanski čovek. Veoma me obradovalo što mi je nagrada dodeljena u rodnom gradu, Zrenjaninu, u starom pozorištu, u kome sam kao desetogodišnjak gledao prve predstave, na stotinak koraka od moje osnovne škole s jedne, a takođe stotinak koraka od moje gimnazije s druge strane. Kažu da niko nije prorok u rodnom selu. Zar sam baš ja izuzetak?

Dobrim primerom optimizma nazivam delovanje ovogodišnjih dobitnika, Saše Jankovića i Rodoljuba Šabića, jer izlažući se verbalnim napadima i realnim opasnostima dokazuju da veruju da dobro može i mora da pobedi. Kad sam čuo da dobijaju nagradu prvo sam pomislilo na Don Kihota, ali za razliku od njega oni se ne bore protiv ravnodušnih vetrenjača nego protiv sile trenutne većine sunarodnika, pa po tome ne liče na viteza tužnog lika iz La Manče.

Autor je prošlogodišnji laureat nagrade Dobar primer Novog optimizma

ZORAVKO VULJIN: PROMOVISAMO NOVI OPTIMIZAM

Nema stvarne pobune protiv sveta koja nije i pobuna protiv samog sebe, ako svet zaista ne prestaje tamo gde ja počinjem, ako ja zaista ne počinjem tamo gde prestaje svet... Plašim se gomile kao što se svaki pojedinac iz tog mnoštva plaši ostati sam sa sobom, jer moja sloboda je izgubljena kad prekoračim prag vlastite individualnosti i... ako je, pakao tamo gdje nego i s kim nema ničeg zajedničkog, gde se svi međusobno mrze, a ne mogu se udaljiti jedni od drugih, niti od sebe samih..."

... Individualci, dostojni institucija koje predstavljaju, pomažu pojedincima da ostanu u svojoj individualnosti i da se osećaju slobodni, jer bez slobode nema ni ljudskog dostojanstva. Misija *Studentskog kulturnog centra Novi Sad* i *Fabrike* posvećena je tome da promoviše individualnost, slobodu i ljudsko dostojanstvo i spreči mržnju svake vrste, pa time i *pakao* u društvu u kojem živimo. To je deo našeg identiteta i ideja koje promovise *Novi optimizam*.

Iz pozdravnog govora direktora Studentskog kulturnog centra Novi Sad

ZAŠTO SAŠA JANKOVIĆ

10 NEOSPORIVIH ZATO

ZATO što se od juna 2007, kad je prvi put izabran za *zaštitnika građana* pa do danas, stotinu puta suočio sa poraznom činjenicom da je u Srbiji zaštita prava običnih građana – najopasniji i najteži posao, ali i pored toga nikad nije odustajao, niti se povlačio, niti gubio nadu. Pokazao je da se i najopasniji i najteži posao može uspešno obavljati sa dostojanstvom, bez ijedne teške i ružne reči.

ZATO što je, zajedno sa svojim saradnicima, stvarao i čuvao instituciju koja je u službi građana, i to u periodu kada se institucije gaze i stavljaju u funkciju onih koji imaju ogromnu vlast i moć. Institucija *Zaštitnika građana* pokazala je kako se može raditi u skladu sa zakonima i pravilima, a istovremeno ne biti birokratizovan, pravnički suvoparan i nerazumljiv.

ZATO što je govorio i onda kada su svi ćutali, i na vlastitom primeru dokazao da je hrabrost – vrlina! Posebno je to važna poruka u našem društvu u kojem se građanska hrabrost doživljava kao posao iracionalnih ili čak ludih ljudi.

ZATO što su oni kojima je najteže u njemu imali iskrenog prijatelja. I obojeli od teške bolesti, i siromašni, i osobe sa invaliditetom, i izbeglice, manjine, pripadnici LGBT populacije, žrtve nasilja...

ZATO što su i novinari i mediji, oni koji drže do profesionalizma i medijskih sloboda, uvek mogli da se oslone na njega. Ukazivao je, godinama, na pritiske na medije, ohrabrujući novinare da im se oštrije suprotstave. Istovremeno, pozivao ih je da se pridržavaju visokih standarda svoje profesije i poštuju prava svih ljudi o kojima pišu, mnogo pre nego što je nekima od njih on postao svakodnevna meta.

ZATO što se silno blato kojim su ga zasipali, sa svih strana, oni koji su u blatu odrasli – jednostavno nije lepilo za njega. Kao da je oko sebe imao nevidljivi zaštitni omotač, od kojeg se blato odbijalo i vraćalo onima koji su ga bacali.

ZATO što se suprotstavio najmoćnijim ljudima u ovoj zemlji, čak i onima čije se ime ne sme spominjati.

ZATO što bi, da nije bilo njega, mnogi fantomi u Srbiji mirno spavali, a bilo bi ih sigurno i mnogo više. I zato što nije prećutao da se slučaj *Savamala* nije našao u *Izveštaju o napretku Srbije* Evropske komisije.

ZATO što će se svi oni koji poznaju njega i njegov rad bar malo razmisliti pre nego što kažu da su *svi isti!*

ZATO što u njega danas, sa nadom, gleda najbolji deo Srbije. Zato što je njegovo ime danas antonom za beznađe, kojim nas zasipaju, i sinonim za – NOVI OPTIMIZAM!

na dodelu nagrade „Dobar primer Novog optimizma“, koju u 2016. godini dodeljujemo

zaštitniku građana

Saši Jankoviću

i povereniku za informacije od javnog značaja Republike Srbije

Rodoljubu Šabiću.

10. decembar, 18:30h

Novi Sad, SKCNS „Fabrika“
(Bulevar Despota Stefana 5)

Svečana dodela

nagrade „Dobar primer Novog optimizma“.

Učesnici programa:

Saša Janković,

zaštitnik građana Republike Srbije, laureat

Rodoljub Šabić,

poverenik za informacije od javnog značaja Republike Srbije, laureat

Zdravko Vulin,

direktor SKCNS

Slobodan Beljanski,

advokat

Branislav Grubački Guta,

osnivač Pokreta „Novi optimizam“

Emina Elor,

glumica, voditeljka programa

ZAŠTO RODOLJUB ŠABIĆ

10 NEOSPORIVIH ZATO

ZATO što je uspostavio prvu odista nezavisnu državnu instituciju u zemlji i postavio visoke standarde koji su nažalost do danas za mnoge druge, zavisne ili nezavisne, institucije ostali nedostižni. Za to su bili potrebni poštenje, hrabrost, znanje i predanost, a ništa od toga mu, svih ovih godina, nije manjkalo.

ZATO što svih ovih godina nikada nije napravio pogrešnu procenu, niti pogrešan potez i uvek je bio na strani građana i ljudskih prava.

ZATO što nas je učio i naučio da vlast nema prava da skriva informacije o svom radu, a da svako prikrivanje budi sumnju. I zato što je uvek bio na strani onih koji žele da znaju i imaju pravo da znaju.

ZATO što je novinarima i medijima njegova kancelarija – druga kuća. Bez njega mnoge istraživačke priče ne bi bile ispričane, a mnoge afere ostale u dubokoj tmini. *Šabić* je reč koju novinari-istraživači najčešće koriste, kao svojevrsnu molitvu, a on je za njih uvek bio i ostao otvoren i predusretljiv.

ZATO što se suprotstavlja najmoćnijima, onima koji žele da javni posao obavljaju u dubokoj tajnosti. Optuživali su ga da *podriva nacionalnu bezbednost*, da je državni neprijatelj, a on je na to odmahivao rukom, brižljivo tumačeći zakone i nadležnosti. Hrabro se bori i sa zakonima, skrojenim tako da mu otežaju, a ne olakšaju rad.

ZATO što ćemo od svakog narednog *poverenika* očekivati da visoko profesionalno obavlja svoj posao i štiti pravo građana a ne vlasti. I bićemo srećni ako budemo imali barem 50 odsto onoga što je Šabić bio i ostao.

ZATO što pre njega nismo imali ni elementarnu svest o značaju zaštite podataka o ličnosti i zato što je ranije skoro svako od nas mogao da traži poverljive lične podatke koje je mogao da zloupotrebi na mnogo načina. I u ovoj oblasti Rodoljub Šabić je bio svojevrsni prosvetitelj, iako se takođe morao boriti ne samo sa institucijama nego i sa nesavršenim zakonskim rešenjima.

ZATO što njegova kancelarija radi u tri smene, rešavajući stotine žalbi građana zbog odbijanja institucija da dostavi informacije i dokumente od javnog značaja. Ali kada pričate sa njim, imate utisak da je u svaki pojedinačni slučaj upućen i da mu ništa ne izmiče kontroli.

ZATO što je prvi javnosti otkrio šta se desilo u *Savamali* i prvi kritički progovorio o tome. I zato što je pomogao Saši Jankoviću da uspostavi instituciju *Zaštitnika građana*. *Zaštitnik* je rekao da bi tokom svih ovih godina, *da nije bilo Šabića*, mnogo puta ili ozbiljno pogrešio ili odustao.

ZATO što Šabić nije više prezime jednog državnog službenika već brend, i to brend koji znači – NOVI OPTIMIZAM!

Foto: Miroslav Dragojević

SAŠA JANKOVIĆ: Naći osnov za veru u bolju budućnost

Nije teško biti optimista u vremenima i na mestima gde je stvarnost ružičasta – kad ljudi imaju šta da rade i taj rad se vrednuje, kada se firma ne otvara zbog subvencije već zbog dobrog tržišta, kad u bolnicu nosimo zdravstvenu knjižicu, a ne koverat, kad pravosuđe deli pravdu i svi su pred zakonom jednaki, kad novinari broje nagrade, a ne pretnje i glasači ispunjena obećanja, a ne razočaranja... kad mladi ne kupuju karte u jednom pravcu već turističke aranžmane. Ali osnov za takav *stari* oblik optimizma u retko kom delu sveta se danas može naći. Naše generacije moraju da budu *novi* optimisti, da nađu osnov za veru u bolju budućnost uprkos teskobnoj stvarnosti. Novi optimizam oba laureata, gospodina Šabića i mene (siguran sam da mogu da ovo kažem i u njegovo ime) nije lažan, nametnut našom *službenom dužnošću*. Širom Srbije videli smo toliko šansi i upoznali toliko stručnih, sposobnih i dobrih ljudi da znamo da je nada na mestu. Jedino čemu nema mesta je popuštanje pred silom, mržnjom, neznanjem i jednoumljem i očekivanje da će nam neko drugi – Brisel, Vašington, Moskva ili neko četvrti, a ne mi sami, skinuti grč sa lica.

Foto: Miroslav Dragojević

RODOLJUB ŠABIĆ: Lep završetak sumorne godine

Moji saradnici i ja nastavice da se nastojanjima da se unapredi stanje u oblastima kojima se bavimo. Verujem da to, bez obzira na sve pomenute i nepomenute propuste i docnje, ipak jeste moguće. Možda mi se upravo zbog te vere sumorna godina ipak lepo završila – vrednim priznanjem Pokreta *Novi optimizam* koji je u onom što radim prepoznao dobar primer optimizma.